

VOOR EEN STERKER WAGENINGEN

**VERKIEZINGSPROGRAMMA
2026 - 2030
VVD Wageningen**

Voorwoord van de lijsttrekker

Wageningen is een stad om trots op te zijn. Een stad die groeit, bruist van energie en waar mensen elkaar weten te vinden. Maar met die groei komen ook nieuwe uitdagingen. Het is aan ons om keuzes te maken die onze vrijheid behouden en onze stad prettig en leefbaar houden.

Een sterke stad begint bij veiligheid. Iedereen moet zich vrij en veilig kunnen voelen — op straat, in de wijk en online. Veiligheid is geen luxe, maar de basis om prettig te kunnen wonen, werken en leven.

We willen ook dat Wageningen goed bereikbaar blijft. Verkeer moet doorstromen, niet vaststaan. Of je nu loopt, fietst, met het openbaar vervoer reist of de auto gebruikt — iedereen moet veilig en vlot van A naar B kunnen. Wij vertrouwen erop dat inwoners zelf de juiste keuzes maken. Daarom willen we mensen niet uit de auto pesten, maar zorgen dat alle vervoersmiddelen aantrekkelijk en bereikbaar blijven. Met betere parkeervoorzieningen en een toekomstbestendige rondweg houden we Wageningen leefbaar én in beweging.

En minstens zo belangrijk: sport. Sport geeft plezier, zelfvertrouwen en samenhang. Het brengt mensen bij elkaar en houdt ons gezond. Daarom vinden wij: geen kind mag buitenspel staan. Daar heb ik mij de afgelopen jaren vol overtuiging voor ingezet — en dat blijf ik doen. Elk kind moet kunnen sporten, ongeacht de financiële situatie thuis. Want meedoen in een team of club maakt je sterker en laat je groeien.

Met dit programma kiezen we voor een Wageningen waar je veilig woont, goed kunt reizen en waar sport voor iedereen mogelijk is. Een stad waarin we verantwoordelijkheid nemen, elkaar de ruimte geven en samen met inwoners en ondernemers werken aan een sterke toekomst.

Op woensdag 18 maart 2026 kun jij het verschil maken.
Stem VVD — voor een veilig, sportief en sterk Wageningen!

Esther Koenders-Jollie
Lijsttrekker VVD Wageningen

1 Veilig Wageningen	4
Wageningen veilig houden	4
Zijn wie je bent	4
Verkeersveiligheid	5
2 Bereikbaar Wageningen	6
Rondweg en doorstroming	6
Vrijheid van mobiliteit	6
Bereikbaar en verbonden	6
Parkeren en mobiliteit	6
Duurzame bereikbaarheid	7
3 Sportieve stad in beweging	8
Meer ruimte voor sport	8
Sport voor iedereen	9
Gezond leven en zelfredzaamheid	9
4 Wonen in Wageningen	10
Bouwen voor senioren: doorstroming bevorderen	10
Kansen voor starters en jonge gezinnen	10
Sociale huur: gericht op echte behoefte	10
Realistische parkeernormen	11
Tempo maken: minder regels, meer woningen	11
Hoogbouw: alleen waar het verantwoord is	11
5 Ondernemen en werken	12
Ruimte voor ondernemers	12
Sterke ondernemers, eenvoudige regels	12
Werken moet lonen	13
Talentontwikkeling & onderwijs voor groei	13
6 Gezonde en sociale stad	14
Meer kansen voor kinderen	14
Minder bureaucratie, meer service	14
Integratie en zorg met grenzen	14

Ouderen die vitaal en zelfstandig blijven	14
Samen Wageningen Gezonder	15
Zorg dichtbij en persoonlijk	15
7 Een levendige stad voor jong en oud	16
Levendige vrijetijdscultuur	16
Ruimte voor ontmoeting	16
Vrij ondernemen en winkelen	16
Betrokken bij de stad	17
8 Duurzaam en leefbaar Wageningen	18
Emissievrij naar de gymles	18
Buitensport in de wijk versterken	18
Groen en een leefbare stad	18
Liberaal Groen: innovatie en resultaat	19
Duurzaam, maar haalbaar	19
WUR en FoodValley als kennispartner	19
9 Cultuur en vrijheid	20
Wageningen, Stad der Bevrijding	20
Cultuur die verbindt	20
Sterke culturele infrastructuur	20
Erfgoed en identiteit	21
Cultuur in de wijk	21
10 Financieel sterk en toekomstbestendig	22
Jouw portemonnee beschermen	22
Gemeentefinanciën op orde	22
Kernachtig bestuur: doen waar je goed in bent	23
Slimmer werken, sterker digitaal	23
Slotwoord	24

1 Veilig Wageningen

Vrijheid begint bij veiligheid. In een stad waar je je niet veilig voelt, ben je niet echt vrij. Daarom vinden wij dat veiligheid de basis is voor een prettig en vrij leven. Iedereen — van student tot ondernemer en van bewoner tot bezoeker — moet zich veilig kunnen voelen in onze stad, in de wijk en online.

Wageningen veilig houden

Meer blauw op straat. Wij willen niet bezuinigen op veiligheid. Politie en boa's moeten genoeg capaciteit hebben om snel te reageren. We streven naar kortere aanrijtijden bij 112-meldingen.

Cameratoezicht waar het helpt. Camera's vergroten de pakkans en helpen om overlast en criminaliteit te voorkomen. Ondernemers gebruiken ze al, maar waar dat niet genoeg is, moet de gemeente de regie nemen. Zo kunnen we sneller reageren en tegelijk voldoen aan de privacywetgeving.

Handhaving met effect. Wie zich niet aan regels houdt, kan een gebiedsverbod krijgen. Zo houden we de openbare ruimte veilig voor iedereen.

Neutrale handhaving. Boa's vertegenwoordigen de overheid en moeten zonder vooringenomenheid optreden. Daarom vinden wij dat religieuze uitingen niet passen in uniform of op de werkplek.

Cyberveiligheid voor ouderen. Online oplichting neemt toe. Wij willen dat de gemeente lokale campagnes en voorlichting ondersteunt, zodat ouderen digitaal weerbaarder worden.

Goed voorbereid op crisissen. De wereld verandert snel. Wij willen dat Wageningen goed voorbereid is op rampen, cyberaanvallen en andere crisissituaties, met duidelijke communicatie en voldoende middelen.

Zijn wie je bent

Geen plek voor haat of intimidatie. Wij treden op tegen antisemitisme, racisme, anti-LHBTIQ+ geweld en (politieke) intimidatie. Iedereen hoort erbij in Wageningen.

Respectvol demonstreren. Wij respecteren het recht om te demonstreren, maar treden op als dat leidt tot vernieling, bedreiging of geweld.

Veiligheid rondom de opvang van asielzoekers. Wageningen is een gastvrije stad, maar opvang mag nooit leiden tot overlast of onveiligheid voor omwonenden. Wij nemen de veiligheid van inwoners en ondernemers altijd mee in onze afwegingen.

Verkeersveiligheid

Gevaarlijke plekken aanpakken. Kruisingen en rotondes waar ongelukken gebeuren, zoals bij de Marijkeweg, moeten sneller worden verbeterd.

Fietsveiligheid met gezond verstand. Niet elke straat hoeft een fietsstraat te worden; brede fietspaden naast de rijbaan werken vaak beter.

Veilige routes en verlichting. We zorgen voor goede straatverlichting en veilige oversteekplaatsen, zodat ook 's avonds iedereen veilig op pad kan.

Meldpunt verkeersveiligheid. Het meldpunt voor onveilige plekken moet beter bekend worden en meldingen moeten sneller worden opgevolgd.

Handhaven op gedrag. Gevaarlijk rijgedrag, te hard rijden en foutparkeren pakken we aan. De gemeente moet hier zichtbaar en consequent op optreden.

Onze ambitie

Wij willen een Wageningen waar je met een gerust hart over straat kunt, waar ouderen veilig online zijn en waar ondernemers zich gesteund voelen. Veiligheid is geen vanzelfsprekendheid, maar een keuze. Wij kiezen voor zichtbare handhaving, goede voorbereiding op crisissen en een stad waarin iedereen zichzelf kan zijn.

2 Bereikbaar Wageningen

Wageningen groeit. Er komen meer inwoners, meer studenten en meer bedrijven. Dat is goed voor de stad, maar het vraagt om slimme keuzes. Een groeiende stad moet bereikbaar blijven voor inwoners, bezoekers, ondernemers en werknemers.

Rondweg en doorstroming

De rondweg buitenom Wageningen is essentieel om de doorstroming op lange termijn te verbeteren en de stad leefbaar te houden. Wij willen dat dit project prioriteit krijgt en dat er nu echt keuzes worden gemaakt, zodat inwoners niet langer vaststaan in het verkeer. Een rondweg buitenom verbetert niet alleen de doorstroming, maar ook de veiligheid en luchtkwaliteit in de stad.

Vrijheid van mobiliteit

Zelf kiezen hoe je reist. Inwoners bepalen zelf of ze lopen, fietsen, het openbaar vervoer gebruiken of de auto nemen. Wij vertrouwen op hun eigen verantwoordelijkheid; het is niet aan de overheid om dit te sturen.

Mobiliteit is geen luxe. Bewoners moeten hun auto dichtbij huis kunnen parkeren. Wij willen praktische en betaalbare oplossingen, niet meer regels.

Bereikbaar en verbonden

Beter openbaar vervoer. Snelle en betrouwbare verbindingen met Ede, Arnhem en de Betuwe zijn cruciaal. Wageningen mag geen eiland zijn in het regionale OV-netwerk.

Meer fietsparkeerplekken. In het centrum moeten voldoende plekken komen om je fiets kwijt te kunnen, inclusief een bewaakte stalling. Zwerffietsen halen we weg en verkopen we later door — dat is duurzaam en netjes.

Parkeren en mobiliteit

Parkeren met gezond verstand. Een parkeergarage in het centrum voorkomt dat auto's rondjes rijden op zoek naar een plek. Dat vermindert drukte en verhoogt de veiligheid.

Autoluwe wijken waar het past. In nieuwe wijken is dat prima, want mensen weten dan waarvoor ze kiezen. Maar in bestaande wijken dwingen we bewoners daar niet toe.

Duurzame bereikbaarheid

Geen onhaalbare regels. We zijn tegen zero-emissiezones die inwoners en ondernemers beperken zonder realistische alternatieven.

Haalbaar en betaalbaar. Duurzaamheid is belangrijk, maar het moet uitvoerbaar blijven. Wij kiezen voor innovatie en vernieuwing in plaats van verboden en dwang.

Slimme oplossingen. Denk aan deelauto's, elektrisch vervoer en laadpunten op logische plekken — waar het werkt, niet waar het moet.

Onze ambitie

Wij willen een Wageningen waar verkeer doorstroomt, waar je vrij kunt kiezen hoe je reist en waar duurzaamheid werkt omdat het loont. Geen onnodige regels, maar slimme keuzes. Zo blijft Wageningen bereikbaar, leefbaar en in beweging.

3 Sportieve stad in beweging

Sport brengt mensen samen en maakt Wageningen sterker. Het zorgt voor gezondheid, plezier en verbondenheid. Een sportieve stad is een gezonde, sociale en trotse stad. Wij willen dat iedere Wageninger de kans krijgt om te sporten — van jong tot oud, op elk niveau. Sport is geen bijzaak, maar een essentieel onderdeel van een vitale, vrije samenleving.

Daarom willen wij dat de gemeente actief de regie neemt over de verdeling en het gebruik van sportvoorzieningen, zodat deze beter worden benut en toekomstbestendig blijven. Sport is geen portefeuille om als laatste te verdelen; hierop is direct na de verkiezingen actie nodig om onze sportfaciliteiten optimaal in te zetten voor alle Wageningers.

Meer ruimte voor sport

Sport versterkt onze stad op veel manieren. In de kantine van de sportclub doen veel Wageningers hun eerste vrijwilligerservaring op en in het bestuur leren ze wat verantwoordelijkheid en leiderschap betekenen. De sportclub is de plek waar mensen elkaar ontmoeten, waar jongeren leren samenwerken en waar inzet en doorzettingsvermogen centraal staan; waarden die passen bij Wageningen en bij ons liberale gedachtegoed.

Sportpark De Zoom en Ketwich Verschuur. De ruimte op de sportparken moet slimmer worden benut, zodat onder andere golf, rugby en voetbal optimaal gebruik kunnen maken van de velden. Hoewel scouting niet direct onder sport valt, erkennen we de uitdagingen en betrekken we ook hen bij de oplossingen. De gemeente neemt de regie om plannen en investeringen goed te coördineren en zorgt voor een veilige bereikbaarheid en voldoende parkeerruimte.

Stadion op de Berg. We zijn trots op de geschiedenis van dit stadion, maar willen dat hier weer volop gesport wordt. Het stadion moet weer gaan leven. We stimuleren jeugdtoernooien, evenementen en trainingen met bekende sporters, zodat jonge Wageningers hier kunnen sporten, kijken en dromen.

Sporthallen en binnensport. Zalsporten groeien, maar ruimte is schaars. We ondersteunen plannen om sporthal Het Binnenveld uit te breiden en kijken naar meervoudig gebruik van accommodaties. Ook denksporten verdienen een plek. Door sportlocaties te delen kunnen meer inwoners gebruikmaken van de bestaande voorzieningen.

Zwembad De Bongerd. Het zwembad heeft een belangrijke regiofunctie en is toe aan vernieuwing. Leren zwemmen is geen luxe, maar een basisvaardigheid. Wij willen dat de nieuwbouw van het zwembad in Wageningen doorgaat. Inwoners moeten kunnen sporten en zwemmen in hun eigen stad, zonder uit te wijken naar een buurgemeente. Zwemmen is gezond, verbindt generaties en draagt bij aan een sportieve, inclusieve stad.

Sport voor iedereen

Geen kind buitenspel. Iedereen moet kunnen meedoen. We ondersteunen gezinnen via een sportvoucher van €150 per kind per jaar. Dat gebeurt direct via scholen, zonder onnodige formulieren. Zo kunnen kinderen lid worden van een club, hun talent ontwikkelen en plezier maken.

Vrijheid en verantwoordelijkheid. Sport is meer dan bewegen. Het leert omgaan met winst en verlies, samenwerken en doorzetten. Dat zijn waarden die wij willen blijven stimuleren. Sport maakt mensen sterker, zelfbewuster en zelfstandiger.

Sport verbindt Wageningen. We stimuleren samenwerking tussen lokale clubs, scholen, wijkinitiatieven en organisaties zoals de WUR. Zo brengen we kennis en praktijk samen. Wageningen loopt voorop in onderzoek naar duurzame sportvloeren en gezonde sportomgevingen — dat benutten we graag in de praktijk.

Gezond leven en zelfredzaamheid

Gezondheid begint met bewegen. We investeren in initiatieven die Wageningers helpen om fit en zelfstandig te blijven. Beweeggroepen, wandelroutes, sportprojecten en laagdrempelige activiteiten moeten voor iedereen toegankelijk zijn.

Gezonde keuzes makkelijker maken. Via scholen, sportclubs en lokale initiatieven maken we gezond eten, bewegen en stoppen met roken aantrekkelijker. Niet door te betuttelen, maar door het makkelijker te maken om te kiezen wat goed is.

Onze ambitie

Wij willen een sportieve, gezonde en trotse stad waar iedereen kan meedoen — in de zaal, op het veld of in het zwembad. Sport verbindt, versterkt en geeft vrijheid. Wageningen moet een stad zijn van doeners: fit, verantwoordelijk en vol energie.

4 Wonen in Wageningen

Een huis is meer dan een dak boven je hoofd. Het is de plek waar je tot rust komt, waar gezinnen groeien en waar je oud kunt worden. Wonen is de basis voor een gelukkig leven. Maar in Wageningen is het voor steeds meer mensen moeilijk om een passende woning te vinden. Starters, gezinnen en senioren lopen allemaal vast op dezelfde muur van regels en tekorten. Wij willen dat mensen weer kunnen wonen in Wageningen, of je nu begint, groeit of kleiner wilt gaan wonen. Daarom zetten wij in op meer woningen, sneller bouwen en betere doorstroming. Geen eindeloze procedures of stapels eisen, maar lef tonen, keuzes maken en tempo houden.

Bouwen voor senioren: doorstroming bevorderen

Meer levensloopbestendige woningen. Wij investeren in aantrekkelijke seniorenwoningen, zoals appartementen en woonvormen dichtbij voorzieningen.

Wonen met elkaar. Door seniorenwoningen dicht bij elkaar te bouwen, bijvoorbeeld in een hofje of wooncluster zoals het toekomstige Knarrenhof in Wageningen, ontstaat meer ontmoeting en minder eenzaamheid.

Ruimte creëren. Als senioren doorstromen, komen woningen vrij voor jonge gezinnen.

Locaties benutten. Voorbeelden zijn De Dreijen en de Oksel tussen Haarweg en Nude — plekken waar nieuwe woonvormen goed passen.

Kansen voor starters en jonge gezinnen

Meer betaalbare koopwoningen. We bouwen woningen die aansluiten bij hun wensen: van compacte appartementen tot ruime gezinswoningen.

Gemeentelijke starterslening. We helpen jonge mensen met een lening om hun eerste woning te kunnen kopen. Werken en sparen moet weer beloond worden.

Sneller bouwen. We geven voorrang aan projecten die snel resultaat opleveren, zoals kleinschalige bouwinitiatieven of tijdelijke woningen.

Sociale huur: gericht op echte behoefte

Scheefwonen aanpakken. Wie langdurig meer verdient dan de inkomensgrens, krijgt hulp om een passende koopwoning te vinden. Zo komt de huurwoning weer vrij voor wie afhankelijk is van sociale huur.

Gericht bouwen. We bouwen sociale huurwoningen waar de vraag groot is, met oog voor spreiding en leefbaarheid.

Eerlijke verdeling. We zorgen dat de sociale voorraad beschikbaar blijft voor wie het het hardst nodig heeft.

Realistische parkeernormen

Voldoende parkeerplekken. Bewoners en bezoekers moeten dicht bij hun woning kunnen parkeren, zonder overlast in omliggende wijken.

Praktisch en betaalbaar. Parkeren moet veilig, logisch en betaalbaar blijven. Wij jagen automobilisten niet weg, maar zorgen voor slimme oplossingen.

Tempo maken: minder regels, meer woningen

Minder regels. We schrappen lokale overambitie op duurzaamheid, groen en biodiversiteit. De landelijke norm is het uitgangspunt.

Snellere vergunningen. Digitale loketten en kortere doorlooptijden versnellen de bouw.

Flexibel bouwen. Wij stimuleren flexwoningen en het ombouwen van leegstaande kantoren of winkels tot woonruimte. We zorgen dat vergunningen voor tijdelijke woningen binnen zes maanden kunnen worden verleend.

Hoogbouw: alleen waar het verantwoord is

Bouwen met de menselijke maat. We bouwen alleen hoog als het past in de omgeving en

bijdraagt aan leefbaarheid. **Geen torenflats.** Waar hoogbouw de wijk ontsiert, doen we het

niet. **Balans zoeken.** We combineren bouwen in bestaande buurten met uitbreiding aan de

randen van de stad, zodat iedereen een plek kan vinden. **Samenwerken met de provincie.**

De provincie beslist mee over bouwen in het buitengebied. Met lef en daadkracht zorgen wij dat er echt gebouwd wordt — ook als er onredelijke bezwaren zijn.

Onze ambitie

Wij willen dat iedereen in Wageningen een passende woning kan vinden. Van starters tot senioren, van gezinnen tot alleenwonenden. Wonen moet weer bereikbaar zijn voor wie werkt, spaart en verantwoordelijkheid neemt. Wij kiezen voor meer tempo, minder regels en ruimte voor initiatief — zodat Wageningen een stad blijft waar je kunt wonen, groeien en oud worden.

5 Ondernemen en werken

Een bloeiende stad heeft een sterke economie. Ondernemers zorgen voor banen, innovatie en levendigheid. Ze sponsoren verenigingen, trekken bezoekers en houden onze stad in beweging. Wij kiezen voor een klimaat waarin ondernemerschap de ruimte krijgt — met minder regels, meer vertrouwen en samenwerking.

Ruimte voor ondernemers

Ondernemers houden Wageningen draaiende. Ze zorgen voor banen, levendige winkelstraten en lokale betrokkenheid. Onze binnenstad is het visitekaartje van de stad. Daarom investeren we in aantrekkelijke winkelstraten, een gevarieerd winkelaanbod en een levendige horeca. Zo blijft Wageningen aantrekkelijk voor inwoners, bezoekers en toeristen.

Bereikbaar én leefbaar. De binnenstad moet goed bereikbaar blijven, zonder dat de leefbaarheid onder druk komt. Daarom willen we voldoende parkeerruimte aan de rand van het centrum en bewaakte fietsenstallingen. Zo blijft het centrum prettig en veilig voor iedereen.

Vrijheidskwartier als ontmoetingsplek. We steunen de ontwikkeling van het Vrijheidskwartier: een bruisende plek waar historie, ontmoeting en cultuur samenkomen. Hier kunnen inwoners elkaar ontmoeten en bezoekers de unieke identiteit van Wageningen beleven.

Trots op onze historie. De stadsgracht is een historisch sieraad. Het herstel ervan biedt kansen om onze geschiedenis zichtbaar te maken én de binnenstad aantrekkelijker te maken. Erfgoed is niet alleen iets om te bewaren, maar ook een kans voor toerisme en lokale economie.

We blijven in gesprek met lokale ondernemers over bereikbaarheid, regelgeving en personeelstekorten.

Sterke ondernemers, eenvoudige regels

Ondernemers hebben ruimte nodig, geen stapels regels. Ze moeten kunnen ondernemen zonder vast te lopen in papierwerk.

Minder regels, meer doen. Vergunningen worden eenvoudiger en waar mogelijk vervangen door een meldingsplicht. Regels die geen duidelijk doel hebben, schaffen we af.

Samenwerking met bedrijven. Ondernemersakkoorden versterken de samenwerking tussen gemeente en bedrijfsleven. Een centraal ondernemersloket helpt bij vergunningen, initiatieven en investeringen.

Aanpak leegstand. We bestrijden leegstand door wonen, werken, horeca en detailhandel slim te combineren. Nieuwe initiatieven moeten sneller goedgekeurd worden.

Vrijheid in winkeltijden. Ondernemers bepalen zelf hun openingstijden, ook op zon- en feestdagen. De gemeente moet ruimte geven, geen beperkingen opleggen.

Recreatie en toerisme. De toeristenbelasting blijft laag en wordt alleen ingezet om de kwaliteit van recreatie en toeristische voorzieningen te verbeteren.

Werken moet lonen

Werken moet altijd meer opleveren dan stilzitten. Een sterke economie draait op mensen die kunnen én willen werken. Wij geloven in vrijheid, groei en eigen verantwoordelijkheid.

Einde aan het Maatschappelijk Meedoen Budget (MMB). Het MMB, ingevoerd in 2025, heeft niet gewerkt. Veel inwoners zagen hun inkomen dalen, terwijl het systeem juist moest helpen. Wij vervangen dit door een Werk en Groeibeleid: gerichte hulp voor wie werkt of wil werken, met duidelijke prikkels om vooruit te komen.

Van uitkering naar werk. Wie vanuit een uitkering aan de slag gaat, moet er financieel op vooruitgaan. Geen generieke budgetten meer, maar maatwerk dat loont.

Omscholing en kansen. We stimuleren omscholing en samenwerking met werkgevers. Werkgevers die investeren in nieuwe vaardigheden of leerbanen krijgen ondersteuning. We helpen inwoners met digitale aanmelding en kinderopvang, zodat werken écht mogelijk wordt.

Schone start bij schulden. We versnellen schuldhelpverlening met een Schone Start Team: één aanspreekpunt per huishouden, met snelle signalering via werkgevers, scholen en maatschappelijke partners. Minder loketten, meer resultaat.

Talentontwikkeling & onderwijs voor groei

Goed onderwijs is de basis voor een sterke lokale economie. Wij stimuleren samenwerking tussen scholen, bedrijven en de gemeente, zodat onderwijs beter aansluit op de arbeidsmarkt.

We willen meer stageplaatsen, leerwerkbanen en lokale traineeships, zodat jongeren na hun studie in Wageningen kunnen blijven werken en groeien. Samen met de WUR, MBO's en ondernemers investeren we in talentontwikkeling, innovatie en ondernemerschap.

Onze ambitie

Wij willen een stad waar ondernemers ondernemen, werken loont en regels ruimte geven in plaats van tegenhouden. Wageningen moet een plek zijn waar ideeën groeien, mensen kansen krijgen en de economie bruist van energie.

6 Gezonde en sociale stad

Wageningen is van oudsher een stad met oog voor elkaar. Wij geloven dat iedereen mee moet kunnen doen — op school, op het werk en in de samenleving. Vrijheid en verantwoordelijkheid horen bij elkaar: wie kan meedoen, krijgt de ruimte; wie tijdelijk hulp nodig heeft, krijgt steun om weer vooruit te komen. Sociale rechtvaardigheid betekent niet alles voor iedereen, maar gericht helpen waar dat écht nodig is. Zo bouwen we aan een sterke, gezonde en zelfstandige gemeenschap.

Meer kansen voor kinderen

Kinderen verdienen een eerlijke start. Daarom investeren we in regelingen die kinderen in armoede helpen meedoen. Ieder kind moet kunnen sporten, muziek maken en beschikken over een laptop voor school. Dat is geen luxe, maar een investering in hun toekomst.

Minder bureaucratie, meer service

Hulp van de gemeente moet snel, duidelijk en menselijk zijn. Aanvragen voor Wmo, Jeugdwet of PGB moeten eenvoudig te doen zijn en snel worden afgehandeld.

De gemeente neemt de regie en werkt beter samen met instanties zoals de SVB, zodat inwoners niet van het kastje naar de muur worden gestuurd. Minder formulieren, meer doen.

Integratie en zorg met grenzen

Nieuwkomers horen bij Wageningen, maar integratie vraagt inzet van beide kanten. We verwachten dat iedereen de Nederlandse taal leert en actief meedoet via werk of vrijwilligerswerk. Dat is een voorwaarde voor steun, want meedoen begint met communiceren en bijdragen.

Om de zorg betaalbaar te houden, stemmen we beleid af met buurgemeenten zoals Ede en Veenendaal. We voorkomen dubbele trajecten en investeren in preventie: voorkomen is beter én goedkoper dan genezen.

Ouderen die vitaal en zelfstandig blijven

Ouderen verdienen de vrijheid om zo lang mogelijk zelfstandig te wonen. We stimuleren initiatieven die ontmoeting, beweging en zelfredzaamheid bevorderen — zoals wandelgroepen, buurtmaaltijden en vrijwilligersprojecten.

We ondersteunen het landelijke WOZO-programma dat inzet op zelfstandig wonen, digitale zorg en passende ondersteuning. Ouderen die tijdelijk hulp nodig hebben, krijgen begeleiding bij bijvoorbeeld het gebruik van digitale hulpmiddelen.

Samen Wageningen Gezonder

Wij willen dat zorg en welzijn beter samenwerken. Via Samen Wageningen Gezonder brengen we zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, woningcorporaties en vrijwilligers bij elkaar. Zo maken we hulp persoonlijker en effectiever.

Sterkere samenwerking in de regio. We stemmen voorzieningen en beleid af met omliggende gemeenten en zorgpartners. Zo krijgen inwoners sneller passende hulp en sluiten voorzieningen beter op elkaar aan.

Wijkteams met slagkracht. Elk stadsdeel krijgt een wijkteam met vaste professionals uit zorg, welzijn en preventie. Eén aanspreekpunt per wijk betekent snellere hulp, minder bureaucratie en meer persoonlijke aandacht.

Een toekomstgerichte Ouderenagenda. Samen met partners ontwikkelen we een Wageningse Ouderenagenda met concrete plannen voor wonen, mobiliteit, digitale zorg en mantelzorg. Zo bereiden we onze stad voor op de toekomst.

Zorg dichtbij en persoonlijk

Zorg moet dichtbij zijn, niet op afstand. We versterken de eerstelijnszorg door samenwerking tussen huisartsen, welzijnsorganisaties en vrijwilligers te stimuleren. In woonzorgzones kunnen mensen zorg op maat krijgen in hun eigen buurt. Zo blijft de zorg persoonlijk, efficiënt en betaalbaar.

Onze ambitie

Wij bouwen aan een stad waar mensen op zichzelf én elkaar kunnen vertrouwen. Een stad waarin hulp snel komt als het nodig is, maar waarin zelfstandigheid altijd het doel blijft. Wageningen moet een gemeenschap zijn die krachtig, gezond en vrij is — met kansen voor iedereen die wil meedoen.

7 Een levendige stad voor jong en oud

Wageningen moet een stad zijn waar iets te beleven valt. Een levendige stad trekt mensen aan — om te wonen, te studeren, te werken en te ondernemen. Dat vraagt om ruimte voor initiatief, ontmoeting en ontspanning. Van jong tot oud, van student tot ondernemer: iedereen draagt bij aan de energie van Wageningen.

Levendige vrijetijdscultuur

Wij willen een stad waar iedereen kan genieten van sport, cultuur en ontspanning.

De horeca en ondernemers in het centrum spelen daarin een belangrijke rol: zij houden Wageningen levendig en verdienen ruimte om te groeien.

We zijn blij met het Jongerencentrum Entree, waar jongeren al terechtkunnen voor ontmoeting en activiteiten. Daarnaast willen we gebouwen die nu weinig worden gebruikt, zoals aan de **Marijkeweg**, beter benutten voor recreatie of evenementen. Zo versterken we het bestaande aanbod, zonder de binnenstad te belasten of ondernemers te benadelen.

Ruimte voor ontmoeting

Ontmoeten is belangrijk voor een levendige stad. Jongeren hebben nu te weinig plekken om samen te komen, waardoor er soms overlast ontstaat in de wijk. Wij willen daarom nieuwe, overdekte ontmoetingsplekken maken — veilig, schoon en op locaties waar omwonenden er geen last van hebben.

Vrij ondernemen en winkelen

Een levendige stad heeft ruimte nodig voor ondernemers. Nieuwe winkels en horecazaken zijn welkom als ze het bestaande aanbod versterken.

We willen een divers winkelaanbod dat past bij Wageningen — aantrekkelijk voor inwoners én bezoekers.

Ondernemers die 's avonds of 's nachts open willen zijn, moeten die vrijheid krijgen, zolang ze rekening houden met de omgeving.

Minder regels, meer doen: de gemeente moet meedenken, niet tegenhouden.

Betrokken bij de stad

Jongeren zijn de toekomst van Wageningen. We willen dat zij weten hoe ze invloed kunnen uitoefenen op wat er in de stad gebeurt. Meer voorlichting over lokale politiek op scholen helpt hen om betrokken te raken.

Door jongeren vroeg te betrekken, bouwen we aan een generatie die verantwoordelijkheid neemt en meedenkt over de toekomst van onze stad.

Onze ambitie

Wij willen een stad die leeft — met ruimte om te ondernemen, te ontmoeten en te genieten. Een stad waar bestaande ondernemers kunnen bloeien, nieuwe initiatieven welkom zijn en iedereen zijn eigen pad kan kiezen: werken, studeren, sporten of uitgaan. Wageningen moet bruisen van energie, initiatief en vrijheid.

8 Duurzaam en leefbaar

Wageningen

Duurzaamheid begint bij doen wat werkt. We willen een schone, groene en leefbare stad — zonder onhaalbare regels of kostbare symboolpolitiek. Duurzaamheid moet haalbaar, betaalbaar en effectief zijn. We geloven in innovatie, ondernemerschap en eigen verantwoordelijkheid: Wageningen maakt pas echt verschil als iedereen kan meedoen.

Emissievrij naar de gymles

Al jaren worden kinderen van de Brinkschool met een touringcar naar de gymles gebracht.

We willen dat elke basisschool een gymzaal op loopafstand krijgt, zodat vervoer niet meer nodig is. Tot die tijd zorgen we dat leerlingen **emissievrij** (elektrisch of met deelvervoer) naar de gymles kunnen. In overleg met scholen zoeken we het beste en meest efficiënte alternatief, zodat dit snel geregeld is.

Buitensport in de wijk versterken

Buiten sporten en spelen houdt Wageningen gezond, sociaal en vitaal.

We investeren in meer plekken voor sport en spel, zoals: buitenfitness- of calisthenicsplekken in de Nude, Buurt en Noord-West. Basketbal- en volleybalvelden, korfbal- en frisbeepalen. Gemarkeerde loop-, skeeler- en fietsroutes.

Sport en groen gaan samen: looppaden met sportuitdagingen of een Coopertest-markering op de dijk moedigen beweging aan. Nieuwe sportplekken worden zoveel mogelijk geïntegreerd in bestaande groenstructuren, zodat Wageningen beweegt in het groen.

Groen en een leefbare stad

Wageningen blijft aantrekkelijk door voldoende groen in de stad en in de wijken.

We beschermen bomen en parken, maar nieuwe natuur komt niet boven wonen of ondernemen.

We stimuleren inwonersinitiatieven voor gevelgroen, buurtmoestuinen en groene daken, met eenvoudige regels en praktische ondersteuning.

Groene initiatieven van inwoners of bedrijven moeten **snel en zonder onnodige procedures** van start kunnen.

Liberaal Groen: innovatie en resultaat

Wij geloven dat technologie en innovatie de sleutel zijn tot echte vooruitgang.

Wageningse kennisinstellingen en bedrijven spelen hierin een belangrijke rol.

We moedigen samenwerking aan tussen de WUR, startups en ondernemers om nieuwe oplossingen te ontwikkelen — van circulaire bouw tot slimme energietoepassingen.

De gemeente schept de voorwaarden; ondernemers en inwoners doen de rest.

Duurzaam, maar haalbaar

Wij kiezen voor realistische duurzaamheid: geen dwang, maar slimme keuzes die werken.

Innovatie en technologie — zoals elektrische deelmobiliteit, energieopslag en slimme verlichting — helpen energie besparen zonder in te leveren op comfort.

Nieuwe projecten moeten bijdragen aan een duurzame én leefbare stad, met oog voor veiligheid, bereikbaarheid en betaalbaarheid.

WUR en FoodValley als kennispartner

Wageningen is een kennisstad van wereldformaat. De WUR, FoodValley en de vele startups en onderzoeksinstellingen vormen samen een krachtig ecosysteem voor innovatie, duurzaamheid en werkgelegenheid.

De WUR werkt al intensief samen met bedrijven om kennis toe te passen in de praktijk. Via regionale netwerken zoals FoodValley wordt deze samenwerking verder versterkt en verbreed, met **verbindingen tussen gemeenten, ondernemers, startups en regionale en landelijke partners.**

De gemeente schept de voorwaarden; de WUR, FoodValley en ondernemers brengen de kennis, ondernemerschap en innovatie samen. Zo verbinden we wetenschap met de praktijk en maken we Wageningen tot een stad waar ideeën groeien en werkelijkheid worden.

Onze ambitie

Wij willen een Wageningen die duurzaam is door gezond verstand en innovatiekracht.

Een stad die schoon, groen en toekomstgericht is — maar waar ruimte blijft voor wonen, ondernemen en sporten. Duurzaamheid werkt pas echt als vrijheid, verantwoordelijkheid en vooruitgang hand in hand gaan.

9 Cultuur en vrijheid

Cultuur verbindt en versterkt onze vrijheid. Wageningen is een stad vol creativiteit, historie en ontmoeting. Cultuur brengt mensen samen en geeft ruimte voor expressie, reflectie en plezier. We willen een cultuurbeleid dat vrij, open en toekomstgericht is — met ruimte voor initiatief van onderop en respect voor onze geschiedenis als Stad der Bevrijding.

Wageningen, Stad der Bevrijding

Wageningen is Stad der Bevrijding. Daar zijn we trots op.

Op 4 mei herdenken we alle oorlogsslachtoffers met respect en stilte.

Op 5 mei vieren we de bevrijding — samen met duizenden bezoekers uit binnen- en buitenland. We zetten met het herdenken en koesteren van de vrijheid onze stad internationaal op de kaart.

Het bevrijdingsdefilé met veteranen hoort daar onlosmakelijk bij. Wij willen dit levendige en waardige onderdeel van 5 mei behouden voor de toekomst.

Cultuur die verbindt

Cultuur is voor iedereen. We zorgen voor een breed en toegankelijk aanbod — van theater tot street art, van filmavonden tot het Bevrijdingsfestival.

We ondersteunen lokale initiatieven die Wageningers met elkaar verbinden.

Evenementen zoals het Bevrijdingsfestival en de Cultuurzomer houden onze stad levendig. We willen een zomer vol muziek, exposities en openluchtoptredens, **verspreid over de wijken**, zodat cultuur dichtbij komt voor iedereen.

Kleine subsidies richten we op projecten met zichtbare maatschappelijke waarde. Wat niet werkt of geen draagvlak heeft, stoppen we.

Sterke culturele infrastructuur

Wageningen heeft veel cultuur, maar het is vaak te versnipperd.

We willen één gemeentelijk evenementenplan waarin samenwerking, spreiding en veiligheid centraal staan.

Gemeentelijke gebouwen gebruiken we multifunctioneel, zodat ruimtes kunnen worden gedeeld door verschillende organisaties en doelgroepen.

Leegstaande panden kunnen een tijdelijke culturele of creatieve functie krijgen — bijvoorbeeld als atelier, oefenruimte of buurtpodium.

Organisatoren dragen zelf de financiële verantwoordelijkheid, net als ondernemers. Gemeentelijke steun beperkt zich tot vergunningen, faciliteiten en goede samenwerking.

Erfgoed en identiteit

We koesteren onze monumenten, verhalen en symbolen van vrijheid. Bij restauratie of verduurzaming van erfgoed kiezen we voor authenticiteit en toekomstbestendigheid.

We zetten ons erfgoed actief in om onderwijs, toerisme en betrokkenheid bij de stad te versterken.

Onze geschiedenis is een bron van trots én inspiratie — Wageningen laat zien hoe vrijheid, herdenken en samenleven hand in hand kunnen gaan.

Cultuur in de wijk

Cultuur hoeft niet altijd in het centrum plaats te vinden.

We kiezen voor een netwerk van toegankelijke werk- en ontmoetingsplekken, verspreid over de stad. Door bestaande gebouwen slim te benutten, maken we cultuur laagdrempelig en dichtbij.

Onze ambitie

Wij willen een Wageningen waar vrijheid, cultuur en verantwoordelijkheid hand in hand gaan. Een stad die haar verleden koestert, haar creativiteit voedt en ruimte geeft aan nieuwe ideeën.

Vrijheid is geen vanzelfsprekendheid — het is iets wat we samen blijven herdenken, koesteren en beschermen.

10 Financieel sterk en toekomstbestendig

Een sterke stad begint met gezond financieel beleid. Wageningen moet verstandig omgaan met gemeenschapsgeld, zodat inwoners en ondernemers erop kunnen vertrouwen dat het geld van ons allemaal goed wordt besteed. Dat betekent duidelijke keuzes maken, verspilling tegengaan en investeren in wat echt bijdraagt aan de kwaliteit van leven in onze stad.

Jouw portemonnee beschermen

Geen verhoging van de OZB. We houden de onroerendezaakbelasting zo laag mogelijk voor inwoners en ondernemers. Alleen als het écht niet anders kan, verhogen we lasten — en altijd met een duidelijke onderbouwing.

Lage heffingen behouden. We blijven terughoudend met het verhogen van afvalstoffen- en rioolheffingen. We schaffen de hondenbelasting af.

Afvalkosten kritisch bekijken. We voeren alleen maatregelen in die aantoonbaar werken. Zo voorkomen we stijgende kosten en houden we het afvalbeleid betaalbaar en begrijpelijk.

Inwoners en ondernemers betrekken. Voorafgaand aan de begroting vragen we actief om hun input: wat vinden zij belangrijk, en wat kan de gemeente beter laten?

Gemeentefinanciën op orde

Investeren in wat telt. Publiek geld gaat naar voorzieningen die Wageningers dagelijks raken: toekomstbestendige scholen, goede sportvoorzieningen en een veilige, aantrekkelijke leefomgeving.

Gedragen keuzes. Inwoners en ondernemers krijgen inspraak bij het bepalen van prioriteiten. Zo maken we samen keuzes die financieel gezond én maatschappelijk herkenbaar zijn.

Controle en transparantie. Elk jaar lichten we 25% van de begroting door. We kijken kritisch: waar gaat het geld heen, wat levert het op en is het nog nodig? Zo voorkomen we dat subsidies of projecten automatisch doorgaan zonder toetsing.

Effectieve subsidies. Er bestaat geen gratis geld. Subsidies krijgen een duidelijk doel en een einddatum. We stoppen met steun die leidt tot oneerlijke concurrentie voor lokale ondernemers.

Kernachtig bestuur: doen waar je goed in bent

De gemeente moet doen waar ze voor is: zorgen dat de basis goed werkt.

Inwoners moeten kunnen rekenen op een betrouwbare overheid die haar taken goed uitvoert.

De belangrijkste taken zijn:

Goede dienstverlening. Vergunningen snel en zorgvuldig afhandelen, paspoorten en rijbewijzen verstrekken en duidelijk communiceren.

Een veilige en schone leefomgeving. Wegen, groen, verlichting en riolering onderhouden en zorgen voor veiligheid op straat.

Wonen en bouwen mogelijk maken. Nieuwe woningen plannen en bouwen binnen heldere en haalbare regels.

Zorg en ondersteuning goed regelen. De gemeente voert de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet uit. Hulp moet op tijd en dichtbij zijn.

Financiën op orde houden. Belastingen eerlijk heffen, geld goed besteden en inzichtelijk maken waar het naartoe gaat.

Pas als deze basis op orde is, kan de gemeente extra ambities oppakken. Dat doen we alleen als het aantoonbaar bijdraagt aan een beter Wageningen.

Slimmer werken, sterker digitaal

Digitale weerbaarheid vergroten. We werken samen met andere gemeenten om kennis te delen, systemen te beveiligen en de kans op storingen of cyberaanvallen te verkleinen.

Slimmer sturen met data. We gebruiken gegevens en ervaringen om beter beleid te maken. Zo signaleren we trends vroeg, verbeteren we zorg en ondersteuning en handelen we preventief in plaats van achteraf.

Innovatieve gemeente. De gemeente moet meebewegen met de tijd. Digitalisering biedt kansen om slimmer te werken en inwoners beter te helpen. Wij willen dat Wageningen vooroploopt in digitale dienstverlening: snel, betrouwbaar en veilig. Dat betekent minder papierwerk, meer online gemak en betere bescherming van persoonsgegevens.

We stimuleren samenwerking met kennisinstellingen en lokale ondernemers om nieuwe technologieën in te zetten — van slimme energietoepassingen tot data voor beter beleid. Zo maken we Wageningen efficiënter, veiliger en klaar voor de toekomst.

Onze ambitie

Wij willen een gemeente die betrouwbaar, transparant en toekomstbestendig is. Een bestuur dat doet wat nodig is — niet wat makkelijk is. Wageningen moet financieel sterk blijven, met lage lasten, heldere keuzes en beleid dat werkt voor inwoners én ondernemers.

Slotwoord

Wageningen is van iedereen die vooruit wil. Samen bouwen we aan een stad waar vrijheid, vertrouwen en doeners centraal staan. Stem VVD — voor een sterker Wageningen!

Onze liberale waarden

Een verkiezingsprogramma is een momentopname. In de komende vier jaar zullen er onderwerpen voorbij komen waarover in dit programma nog geen standpunt is opgenomen. Wanneer dat gebeurt, baseren wij onze keuzes op onze liberale waarden — het kompas waarop wij politiek bedrijven.

Onze keuzes in beleid, bestuur en debat zijn geworteld in deze waarden, die de basis vormen van onze vrijheid en democratie:

Vrijheid: Jouw vrijheid eindigt waar die van een ander begint. De overheid moet vrijheid beschermen, niet beperken. We verzetten ons tegen overregulering en geven mensen de ruimte om hun eigen keuzes te maken.

Verantwoordelijkheid: Vrijheid kan niet zonder verantwoordelijkheid. We verwachten dat mensen verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leven, elkaar helpen waar nodig en bijdragen aan een sterke samenleving.

Verdraagzaamheid: Wageningen is een open stad. Verdraagzaamheid betekent respect voor verschillen in mening, afkomst of levenswijze. Onverdraagzaamheid hoort hier niet thuis.

Sociale rechtvaardigheid: Liberalisme is pas echt sociaal als het mensen sterker maakt. We helpen wie dat nodig heeft — niet door afhankelijk te maken, maar door zelfstandigheid te stimuleren.

Gelijkwaardigheid: Iedereen is gelijkwaardig, maar niet hetzelfde. In een rechtsstaat heeft iedereen gelijke rechten en bescherming. We blijven staan voor vrijheid van meningsuiting en een onafhankelijke rechtspraak.